

paa at trænge ind i danske Forhold sporer jeg for min Del intet Sted i Udlandets Behandling af disse Spørgsmaal, og et af Vidnesbyrdene derom er, at man ikke sjældent selv hos Folk, om hvem man skulde vente, at de havde forholdsvis stor Adgang til at sætte sig ind i saadanne Forhold, vil finde, at de gaar egentlig ud fra, at det Afrustningsforslag, der blev fremsat i Fjor, er gennemført i Danmark for længere Tid siden. Og saa har de i øvrigt ikke beskæftiget sig med det, førend der en Gang igen blev en Lejlighed til at gøre en eller anden tilfældig Bemærkning derom. Forholdet er i Virkeligheden dette, at den Opsigt, Forslaget vakte, ikke beroede paa Interesse for, hvordan vi indrettede os her, men beroede paa dette, at det kom som en Art Afrustningsfane med dette Ord knyttet til sig i en Situation, hvor dette Spørgsmaal var brændende i hele den almindelige europæiske Politik, i Stat efter Stat.

Det ærede Medlem Hr. Axel Møller sagde til mig, at han erkendte, at en Ordning af den Beskaffenhed, som vi havde talt om, kunde være tilfredsstillende overfor mindre betydelige Neutralitetskrænkelser, men ikke overfor betydelige Neutralitetskrænkelser. Jeg kan dertil svare, at hvis disse betydelige Neutralitetskrænkelser tager Form af alvorlige Angreb af en betydelig Magt, da er den Ordning, vi nu har, ogsaa værdiløs og kan intet udrette til at hævde Danmarks Stilling. Det ærede Medlem anerkendte, at jeg med Rette kunde anføre for min Opfattelse Robert Cecil. Han kunde have tilføjet Paul Boncour. Og jeg kan sige, at jeg synes ikke, at man, som det ærede Medlem synes at ville gøre, kan regne Robert Cecils Opfattelse for ringe. Robert Cecil er dog en af Hovedforfatterne til Pagten, han har Aar efter Aar med korte Afbrydelser været Repræsentant for England under alle disse Forhandlinger, og han har særlig beskæftiget sig netop med de militære Spørgsmaal. Naar det ærede Medlem taler om Benesh og Vandervelde, lægger han ind i deres Udtalelser en Opfattelse, som jeg ikke anser for at være den rette, men det er jo noget, vi har diskuteret sidste Gang, denne Sag var til Drøftelse her.

Det ærede Medlem overraskede mig, da han dernæst sagde, at han kunde stille den Erklæring, der i Locarno er blevet afgivet med Hensyn til Tysklands Optagelse i Folkeforbundet, op imod Robert Cecils Forstaaelse og mod den Forstaaelse, som vi her har gjort os til Talsmænd for. Thi den paagældende Erklæring, paa Grundlag af hvilken Tysklands Begæring om Indtræ-

delse i Folkeforbundet er fremsat, er formet saa godt som ordret i Overensstemmelse med det danske Ændringsforslag til Genève-Protokollen forrige Aar. Og jeg kan forsikre det ærede Medlem, at dette Ændringsforslag ikke blev skrevet ud fra den Opfattelse, som han lægger for Dagen her. Det blev netop skrevet for at gøre det klart, at den Stemning, som havde ligget bag en Ordførertale af Benesh, ikke gav den rette Fortolkning af den Protokol, som de forskellige Stater derefter vedtog. Det er altsaa en Udtalelse, som i enhver Henseende fører i modsat Retning af det, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller vilde faa ud af den.

Atter og atter er den Betragtning blevet gjort gældende, at vi for vort Vedkommende lader os bestemme af indrepolitiske Hensyn. Jeg ser ikke, med hvilken Ret ærede Medlemmer fremsætter denne Paastand. Vi har jo under disse Diskussioner ikke været tilbøjelige til at sige til vore ærede Modstandere: det er indrepolitiske Hensyn, der bestemmer Modstanden; jeg troede, vi kunde blive enige om, at det, der skiller os, er en forskellig Vurdering af, hvilken Ordning der tjener Danmarks Interesser bedst i den komuende Tid. Lad hele dette Forsøg paa at kaste et særligt Skær af ondsindet Udnyttelse af dette Spørgsmaal over visse politiske Retninger ophøre! Jeg tror, vi vilde staa os ved det, og jeg tror, at de ærede Modstandere bedre kunde være dette bekendt, end de kan være den Maade bekendt, hvorpaa de nu tager Diskussionen om dette Spørgsmaal.

Maa jeg endnu sige, at det ærede Medlem Hr. Pürschel nu til sidst udtalte, at selv om der kom en Forstaaelse mellem Folketingets og Landstingets Flertal om Militærspørgsmaalet, vilde dette ikke betyde, at der blev Ro om Sagen, og han henviste i saa Henseende til nogle Udraab fra socialdemokratiske Side om, at man fortsat vilde agitere for sit Afrustningsprogram. Jeg tror roligt at kunne sige, at hvis der kommer en Overenskomst, der bygger paa Grundtanker, som vi for vort Vedkommende kan anerkende, vil denne Sag for saa lang en Tid, som saadant noget praktisk kan gøres, være taget ud af den realpolitiske Diskussion i Danmark. Naturligvis kan denne Ordning, lige saa lidt som nogen anden, blive en Ordning, som faar Evighedsstempel, og vi er heller ikke blinde for, hvilke Bevægelser der kan foregaa i Verden, men hvis vi for Alvor kommer til Rette om en Overenskomst, som kan erklæres for at svare til de Grundsynspunkter, der har ligget bag hele vort Arbejde i denne Sag, saa faar dette Spørgsmaal foreløbig ingen praktisk